

ข้อเสนอโครงการอาสาประชารัฐ
สำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กลุ่มภารกิจด้านการอุดมศึกษา)
ประจำปีงบประมาณ 2563

1. **ชื่อโครงการ** การจัดการปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ การแก้ไขปัญหาการเผาทำลายขยะอิเล็กทรอนิกส์ของชุมชน
2. **สถาบันอุดมศึกษาเจ้าของโครงการ**

มหาวิทยาลัยขอนแก่น 123 หมู่ 16 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

3. **หน่วยงานความร่วมมือในการดำเนินงาน**

อบต.หนองตอกแป้น, ทสจ.กาฬสินธุ์, สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 10

4. **พื้นที่ชุมชนที่ดำเนินการ**

เขตพื้นที่ อบต.หนองตอกแป้น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

5. **รายละเอียดพื้นฐานของชุมชน**

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น ตั้งอยู่บริเวณทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอยางตลาด ห่างจากอำเภอยางตลาด ประมาณ 11 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ประมาณ 20 กิโลเมตร มีพื้นที่ 21,141 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 13,213 ไร่ สภาพพื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบสูง ไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น ประกอบด้วย 10 หมู่บ้าน มีประชากรจำนวน 3,738 คน มีครัวเรือนจำนวน 937 ครัวเรือน

6. **ประเด็นปัญหาหลักหรือความต้องการของชุมชน**

(แก้ไขปัญหาคูณภาพชีวิต)

จากการสำรวจปริมาณขยะในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น พบว่าปริมาณขยะที่เกิดขึ้นโดยเฉลี่ยวัน 3.5 ตัน/วัน และมีอัตราเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ขยะมูลฝอย คือ ของเหลือทิ้งจากการใช้สอยของมนุษย์ซึ่งเกิดจากการอุปโภค บริโภค และกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ในชีวิตประจำวัน ประเภทของขยะมูลฝอยสามารถแบ่งตามลักษณะทางกายภาพขยะได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) ขยะอินทรีย์ หรือขยะเปียก หรือขยะย่อยสลายได้ 2) ขยะรีไซเคิล 3) ขยะทั่วไป และ 4) ขยะพิษหรือขยะอันตราย ในเขตเทศบาลที่อยู่ในเขตชนบท ขยะมูลฝอยส่วนใหญ่ จะเป็นลักษณะขยะที่ย่อยสลายได้ คือ เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร หญ้า ใบไม้ ซากพืช ซากสัตว์ เป็นต้น ขยะเปียกนี้ ถ้าตกค้างบนพื้นจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของหนูและแมลงวัน ซึ่งเป็นพาหะนำโรคติดต่อทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน รวมถึงเกิดเหตุรำคาญและความไม่น่าดู จากการเก็บขยะมูลฝอยไม่หมดทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวน มีผลต่อปัญหาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ บางหมู่บ้านทำลายโดยวิธีการเผาทั้ง

สิ่งที่ปัญหาในการจัดการคือ ครัวเรือน ไม่คัดแยกขยะประเภทอิเล็กทรอนิกส์ และมีการแก้ไขปัญหาโดยการเผาทำลายขยะอิเล็กทรอนิกส์ของชุมชนซึ่งในความเป็นจริงแล้ว องค์ความรู้ในการจัดทำถังแยกขยะเพื่อใช้ในครัวเรือนสามารถทำได้ ซึ่งถ้าทำให้บ้านทุกหลังมีถังขยะอิเล็กทรอนิกส์ ก็จะนำมาสู่การคัดแยกขยะได้ อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาในหลาย ๆ อบต. รวมถึงภาคส่วนต่าง ๆ อี สมาคมแม่บ้านมหาไถไทย ได้มีโครงการส่งเสริมการลดขยะอินทรีย์โดยของความร่วมมือให้ทุกครัวเรือนช่วยดำเนินการจัดทำมาใช้ในครัวเรือนของตน หรือ อบต./หน่วยงาน บางแห่ง มีการจัดหา ถังขยะอิเล็กทรอนิกส์ แล้วเอาไปมอบให้ครัวเรือน แต่ไม่ได้มีการติดตั้งให้หรือสร้างการยอมรับใช้อย่างจริงจัง ทำให้ที่ผ่านมาไม่ได้เกิดการคัดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์และขาดการจัดการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

อย่างได้ผล ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงเป็นที่มาของแนวคิดโครงการอาสาประชารัฐ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่จะนำนักศึกษาเข้ามาร่วมโครงการดำเนินการ

1) สำรวจว่าแต่ละครัวเรือนมีการจัดทำถังขยะอิเล็กทรอนิกส์ และมีการใช้งานหรือไม่ แต่ละครัวเรือนมีวิธีการจัดการกับขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างไร

2) จัดทำ/จัดทำถังขยะอิเล็กทรอนิกส์ (ในรูปแบบและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มี)

3) นักศึกษาดำเนินการติดตั้งถังขยะอิเล็กทรอนิกส์ให้ครัวเรือน

4) นักศึกษาช่วยรณรงค์ สร้างการคัดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์และวิธีการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ในชุมชนให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม

7. แผนการดำเนินงาน

7.1. ระยะเวลาดำเนินงาน ตั้งแต่ มกราคม 2563 ถึง พฤษภาคม 2563 รวมระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม 4 เดือนเต็ม

7.2. กิจกรรม/การดำเนินงาน

ในการดำเนินกิจกรรมจะมีขั้นตอนในการทำดังนี้ โดยประยุกต์ใช้ KKU 50 Model มาเป็นขั้นตอนในการดำเนินงาน

ขั้นตอน	คำอธิบาย
ทำความรู้จักและเข้าใจชุมชน ทำความเข้าใจปัญหา และกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย	ในขั้นตอนนี้ นักศึกษาจะทำความรู้จักกับชุมชน ที่นักศึกษาไปฝังตัวอยู่ด้วย โดยเจ้าหน้าที่เทศบาลรองคำจะเป็นพี่เลี้ยงหลัก ร่วมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่จำให้นักศึกษาได้คุ้นเคย กับพื้นที่ โดยจะใช้เวลาประมาณ 3 อาทิตย์ แรกของการลงพื้นที่ ในช่วงเวลานักศึกษาจะทำความเข้าใจกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาอีกครั้ง แล้วแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา (วิธีการแก้ปัญหา อาจมีการปรับเปลี่ยนจากระบุไว้ในโครงการ ถ้านักศึกษามีนวัตกรรมใหม่ นำเสนอเพื่อแก้ปัญหา) หลังจากนั้นนักศึกษาจะกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการมาฝังตัวในพื้นที่
เติมเต็มองค์ความรู้	นักศึกษาจะทำความเข้าใจกับองค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการแก้ปัญหา ในโครงการนี้คือ องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำ และจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ โดยความร่วมมือกับ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์
การวิเคราะห์พื้นที่ และคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย	นักศึกษาวิเคราะห์คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายในการทดลองทำ แล้ววางแผนในการขยายผล
ดำเนินการ	หลังจากนักศึกษาวางแผนการลงพื้นที่เป้าหมายแล้ว จะต้องดำเนินการ จัดทำ/จัดทำ ถังขยะอิเล็กทรอนิกส์ให้เพียงพอ หลังจากนั้น ดำเนินการประสานงาน สร้าง

	การรับรู้ แล้วนำไปติดตั้งในครัวเรือนที่เป็นพื้นที่เป้าหมาย และพื้นที่ขยายผล หลังจากติดตั้งแล้ว จะมีนักศึกษาอีกหนึ่งทีม ไป “พาทำ ทำด้วยกัน” และสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน
ระบบงานสนับสนุน การกำกับติดตาม หนุนเสริม	อาจารย์ที่ปรึกษานับสนุนให้คำปรึกษา ในการแก้ปัญหา กับนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาจะเข้าพื้นที่จำนวน 4 ครั้ง โดยจะไปพักอาศัยในพื้นที่ครั้งละ 1 สัปดาห์ เพื่อกำกับติดตาม ในเดือนสุดท้าย จะมีการประเมิน และสรุปโครงการ

8. งบประมาณและทรัพยากรที่ใช้

งบประมาณในการดำเนินงานโครงการทั้งสิ้น 380,600.- (สามแสนแปดหมื่นหกร้อยบาทถ้วน) โดยมีรายละเอียดงบประมาณ ดังต่อไปนี้

งบรายจ่าย/รายการ	รายละเอียด (ตัวคูณ)	งบประมาณ
งบดำเนินงาน :		380,600
1. ค่าตอบแทน		7,200
ค่าวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ภาคบรรยาย	จำนวน 1 คน x 1 วัน x 6 ชั่วโมง x 600 บาท	3,600
ค่าวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ภาคปฏิบัติ	จำนวน 1 คน x 1 วัน x 6 ชั่วโมง x 600 บาท	3,600
2. ค่าใช้สอย		269,900
ค่าเบี้ยเลี้ยงอาจารย์นิเทศ	จำนวน 2 คน x 30 วัน x 240 บาท	14,400
ค่าเบี้ยเลี้ยงนักศึกษา	จำนวน 8 คน x 120 วัน x 180 บาท	172,800
ค่าเช่าที่พัก	จำนวน 2 หลัง x 4 เดือน x 5,000 บาท	40,000
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง		10,000
จ้างเหมาบริการจัดทำรูปเล่มรายงาน	จำนวน 5 เล่ม x 300 บาท x 1 ครั้ง	1,500
ค่าทำประชาคม (อาหารกลางวัน)	จำนวน 40 ราย x 6 มื้อ x 60 บาท	14,400
ค่าทำประชาคม (อาหารว่างและเครื่องดื่ม)	จำนวน 40 ราย x 12 มื้อ x 35 บาท	16,800
3. ค่าวัสดุ		103,500
ถังพลาสติกขนาด 50 ลิตร	จำนวน 700 ถัง x 95 บาท	66,500
วัสดุการเกษตร		10,000
วัสดุโฆษณาและเผยแพร่		12,000
วัสดุสำนักงาน		5,000
วัสดุงานบ้านงานครัว		10,000
รวมทั้งสิ้น		380,600

หมายเหตุ - ขอถัวเฉลี่ยจ่ายทุกรายการ

9. ผลลัพธ์ ของโครงการ (ต่อ นศ และ ต่อชุมชน) การเปลี่ยนแปลง

- 9.1. นักศึกษาเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สร้างนักศึกษาที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 9.2. นักศึกษาได้ทำจริง ผิดพลาดจริง และเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง มีทักษะในการปรับตัวและทักษะในการแก้ปัญหา
- 9.3. เกิดการยอมรับและคัดแยกขยะในชุมชน ชุมชนมีถังขยะอิเล็กทรอนิกส์ ใช้อย่างน้อยร้อยละ 60 ของครัวเรือน ทั้งหมดในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น ชุมชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย
ครัวเรือน มี ถังขยะเปียกในครัวเรือน	ร้อยละ 60 ของครัวเรือน
การจัดเก็บขยะเปียกของเทศบาลลดลง	การจัดเก็บขยะเปียกลดลง อย่างน้อย ร้อยละ 20
มีการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกวิธี	ชาวบ้านสามารถจัดเก็บอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

10. องค์ความรู้และนวัตกรรมที่ใช้

- องค์ความรู้ในด้านชุมชนสัมพันธ์
- องค์ความรู้ในการสร้างการรับรู้ของชุมชน
- องค์ความรู้ในการวางแผนชุมชน
- องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่าง ๆ
- องค์ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการกำจัดขยะอิเล็กทรอนิกส์ในครัวเรือน

11. ค่าประสบการณ์สามารถเทียบได้ ดังนี้

- 11.1. รายวิชาสหกิจศึกษา 9 หน่วยกิต (สำหรับนักศึกษา วิทยาลัยปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น)
- 11.2. รายวิชา 9 หน่วยกิต (สำหรับนักศึกษาในสาขาวิชาการจัดการพัฒนาสังคม)

12. อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

1. อาจารย์ณรงค์เดช มหาศิริกุล อาจารย์ประจำ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น
2. นางสาวณาดยา สีหานาม นักบริหารงานอุดมศึกษา (ฝ่ายวิจัยและประเมินผล)

13. นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

- 13.1. นักศึกษาสาขาการจัดการปกครองท้องถิ่น จำนวน 2 คน
- 13.2. นักศึกษาสาขาการจัดการเมืองและโครงสร้างพื้นฐานของเมือง จำนวน 2 คน
- 13.3. นักศึกษาสาขาการจัดการการคลัง จำนวน 2 คน
- 13.4. นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการพัฒนาสังคม จำนวน 2 คน